

1980, 8. dubna – Sdělení VONS č. 175 „Nezákonné policejní zásahy proti účastníkům filosofických kursů v soukromých bytech pokračují“ o policejním zákroku proti účastníkům připravované přednášky Martina Palouše v domě Jana Litomiského a o opakovaných útocích proti filozofickým seminářům Julia Tomina.¹

V sobotu 29. března se v domě ing. Jana Litomiského ve Výskytné² č. 2 u Pelhřimova měla konat přednáška Martina Palouše, spojená s výkladem textu Martina Heideggera „Co je filozofie?“ a diskusí. Přednášky se chtěla zúčastnit nepočetná skupina asi 15 frekventantů kursu z Prahy a Brna. Od večerních hodin 28. března jim však v tom bránila početná policejní ostraha, která usedlost obklíčila (postupně až 12 uniformovaných policistů a 5 příslušníků StB; byl též přistaven menší autobus značky Ikarus pro odvoz zadržených hostů ing. Litomiského).

Už v pátek 28. března v 18.00 hod. byli hned po příjezdu zadrženi a odvezeni do Pelhřimova mladí brněnští účastníci kurzu, truhlářský dělník Vítězslav Holata, knihovnice Dagmar Hlavsová, dělníci bratři Stanislav a Josef Adámkové a Pavel Štencek. Poté jim byl ústně vysloven krátkodobý zákaz pobytu v okresech Pelhřimov a Jihlava (do 30. března do 24 hodin) za policejní asistence (bylo mimo jiné sledováno, zda se nepokusí vystoupit v Jihlavě) se museli okamžitě vrátit zpět do Brna.

V sobotu 29. 3. ráno přijeli do Výskytné pražští přátelé ing. Litomiského, katolický duchovní Marian³ Zajíček, filosof a topič Martin Palouš, administrativní pracovnice Hana Bruderová a rovněž Stanislav Homola, dělník a hospodář z Poličky. Když zjistili, že dům je strážěn policií, pronikli na místo konání kursu přes humna a přes zahrady. V domě již byli kromě jeho obyvatel přítomni Jan Tydlidát, evangelický duchovní, Terezie Medková, textilní výtvarnice, a programátorka Borka Zlatohlávková, kteří stihli přijít v pátek před začátkem obležení. Policisté však jejich přítomnost zanedlouho zaznamenali a rozhodli se vyžádat si legitimace

všech hostů. V této souvislosti nebyla ušetřena hrubých insinucí dokonce ani osmašedesátiletá matka ing. Litomiského, paní Božena, která tento požadavek odmítla s poukazem na porušování domovní svobody ze strany zasahujících orgánů SNB. Nicméně byli odvezeni do Pelhřimova ing. Litomiský a Jan Tydlidát, jenž byl po dvouhodinovém výslechu propuštěn. Současně mu bylo ale ultimativně řečeno, že ing. Litomiský propuštěn nebude (byl tedy fakticky držen jako rukojmí), dokud se všichni hosté neprokáží. Nezbylo proto, než na tento neoprávněný požadavek obléhatelů přistoupit. Vzápětí po perlustraci byli podrobena čistě formálním výsledkům Martin Palouš, Marian [sic] Zajíček, Stanislav Homola a Hana Bruderová a potom se zbylými návštěvníky pod nejrůznějšími výhrůžkami donuceni opustit okres Pelhřimov. Současně byli ve Výskytně [sic] v sobotu odpoledne zadrženi Petr Kadlec a Jaroslav Veselý, oba z Brna. Po výslechu je příslušník StB z Pelhřimova doprovázel při cestě zpět dálkovým autobusem až na konečnou stanici.

V Jihlavě byli zadrženi a vyslýcháni dr. Marie Holubcová a František Káňa, zřejmě proto, že policie měla informaci, že Káňův byt měl být náhradním bytem konání přednášky.

Ing. Jan Litomiský byl propuštěn v odpoledních hodinách; ostraha byla odvolána v sobotu 29. března v nočních hodinách.

Z těchto událostí lze vyvodit, že StB stupňuje svou aktivitu s cílem bránit setkávání mladých nekonformních lidí z různých sociálních okruhů a v neposlední řadě se též pokouší dosáhnout naprosté izolace ing. Jana Litomiského, aktivního venkovského člena VONS.

Pokračuje též vehementní snaha o likvidaci pražských filozofických seminářů dr. Julia Tomina. Policie tu už nyní nevynechá jedinou příležitost k represivním zásahům. Ve středu 2. dubna v 17.45 hodin byla – v čase, kdy se měl konat pravidelný aristotelovský seminář – po předchozím vypnutí telefonu zahájena policejní blokáda bytu Tominových. Uvnitř domu hlídali 3 uniformovaní příslušníci SNB; dvěma účastníkům semináře se však přesto podařilo proniknout do bytu. Ostatní, když už pak nebyli vpuštěni ani do domu, setrvali na chodníku před ním. Když asi po

hodině dr. Tomin vyšel před dům s úmyslem s frekventanty kurzu pohovořit, byl vyzván, aby se legitimoval a následoval příslušníky SNB. Na druhou část výzvy dr. Tomin nereagoval a chtěl se vrátit zpět do bytu. Před dveřmi bytu ve 3. patře ho příslušníci SNB dohonili a tehdy dr. Tomin vstoupil do pasivní rezistence, v níž setrval i poté, co byl odvečen do vozu a poté do budovy KS SNB pro Prahu a Středočeský kraj v Praze 1, Bartolomějské ul. č. 7. (Při tomto zákroku mu byl zničen svrchník). Hned nato byl náhodně nedaleko bytu Tominových zadržen i Ivan Dejmal, který se tentokrát semináře nehodlal zúčastnit. Přesto byl podroben rovněž jedenapůlhodinovému výslechu v Bartolomějské ulici. Dr. Tomin mezitím odmítl vlastními silami opustit policejní úřadovnu na protest proti tomu, že byl zavlčen násilím. Neméně brutálně byl z ní tedy i vynesen a položen na dlažbu v nedaleké Konviktské ulici.⁴

Seminář se stejně potom ještě téhož dne uskutečnil a jeho účastníci jsou odhodláni i nadále takto společně prohlubovat své filozofické vzdělání. S tímto jejich postojem se policie vyrovnala prozatím tak, že dva z pravidelných účastníků semináře – Luděk Bednář a Tomáš Liška – dostali úřední výstrahu, že budou-li se i nadále zúčastňovat podobných „nezákonných shromáždění“ (rozuměj přednášky), mohou být stíháni podle § 98 tr. z. (podvracení republiky).

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 6, s. 13–15.

POZNÁMKY

¹ K policejním zásahům proti bytovým seminářům viz dále sdělení VONS č. 130, 134, 172, 177, 231, 284, 361 a 417, dokumenty č. 131, 135, 173, 178, 232, 285, 364 a 420.

² Správný název obce je Vyskytná.

³ Správně Marián.

⁴ Julius Tomin se po tříhodinovém výslechu vrátil dokončit svou přednášku. DAYOVÁ, Barbara: *Sametoví filozofové*, Brno 1999, s. 53.